

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul lărgit în următoarea componență:

președinte

judecători

Ursache Petru

Toma Nadejda

Nicolaev Ghenadie

Timofti Vladimir

Moraru Petru

judecînd, fără citarea părților la proces, recursurile ordinare declarate de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Prisacari Lilia și de succesorul legal al părții vătămate Umanschi (Bunescu) Alina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2016, în cauza penală în privința lui

Bunescu Sergiu Iurie, născut la 07.02.1982, originar și domiciliat în or. Drochia, str. B. Glavan, 54.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 15.01.2014 – 16.02.2015;*
2. *Instanța de apel: 12.03.2015 – 18.05.2016;*
3. *Instanța de recurs: 26.07.2016 – 29.11.2016.*

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani din 16 februarie 2015, Bunescu Sergiu Iurie a fost achitat de sub învinuirea imputată în baza art. 149 alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut, că de către organul de urmărire penală Bunescu Sergiu Iurie este învinuit de faptul, că la 28.07.2013, aproximativ la ora 15.30, împreună cu copiii săi minori Bunescu Artiom, anul nașterii 31.01.2009 și Bunescu Maxim, anul nașterii 14.07.2010, au venit la odihnă pe malul bazinului de acumulare „Coștești-Stânca”.

Contrar mesajului de avertizare „Scăldatul este interzis” înscris pe panoul informativ, instalat la intrarea pe malul bazinului de acumulare „Costești-Stânca”,

din preajma teritoriului administrativ al satului Duruitoarea Nouă, raionul Rîșcani, la 29.07.2013, aproximativ pe la ora 14.00 le-a permis copiilor săi minori să se scalde în bazinul de acumulare.

În timp ce minorii, Bunescu Artiom și Bunescu Maxim se aflau în apă, dându-și seama de caracterul acțiunilor sale și de pericolul la care erau expuși copiii săi, considerând într-un mod ușuratic că nu vor surveni urmări negative, fără precauție, i-a lăsat de unii singuri, fără supravegherea vreunui matur, plecând pe mal să se dezbrace de haine.

La reîntoarcerea sa spre apă, a depistat lipsa feciorului său Bunescu Maxim, în vârstă de 3 ani, care, fiind lăsat fără supraveghere de către mături în apă, aflându-se într-o situație periculoasă, susceptibilă să producă consecințe negative, s-a înecat.

Conform raportului de expertiză medico-legală nr.167 d din 27.09.2013, Bunescu Maxim a decedat în rezultatul asfixiei mecanice prin înec.

Acțiunile lui Bunescu Sergiu Iurie au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza art.149 alin.(1) Cod penal – *lipsirea de viață din imprudență*.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către procuror și succesorul legal al părții vătămate Bunescu Alina.

3.1. Procurorul a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Bunescu Sergiu Iurie să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 149 alin.(1) Cod penal la 2 (doi) ani închisoare, și conform art. 84 Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, de stabilit pedeapsa definitivă de 2 (doi) ani 6 (șase) luni închisoare cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

În susținerea solicitării sale a invocat următoarele motive:

– instanța de fond greșit a concluzionat, că în acțiunile inculpatului Bunescu Sergiu nu sunt întrunite elementele infracțiunii prevăzute de art. 149 alin.(1) Cod penal, deoarece probele administrate în cauza dată și cercetate în ședințele de judecată, care confirmă pe deplin vinovăția acestuia, nu au fost apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală;

– declarațiile inculpatului Bunescu Sergiu date în ședința de judecată sunt contrare celor date la etapa urmăririi penale, din care se face concluzia că acestea constituie o metodă de apărare și o eschivare de la răspunderea pentru neglijența sa, care s-a soldat cu decesul fiului său minor în vârstă de 3 ani;

– declarațiile martorilor date în ședința de judecată sunt contrare celor date la etapa urmăririi penale și au fost făcute pentru a-l îngrădi de răspundere penală pe inculpat;

– apelantul a considerat, că este eronată concluzia instanței potrivit căreia inculpatul nu putea să prevadă, că acțiunea sau inacțiunea sa va avea ca consecință moartea fiului său, inculpatul considerând accidentul o consecință a

unei împrejurări care nu putea fi prevăzută, calificându-l astfel conform prevederilor art. 20 Cod penal;

- eronată, în opinia apelantului, este și concluzia instanței, că copilul de 3 ani nu a ascultat și a ignorat indicațiile tatălui și a intrat în apă, de aceea faptele inculpatului nu pot fi considerate neglijență criminală, deoarece astfel instanța a conchis, că vinovat de cele întâmplate s-ar face însăși copilul minor decedat, care avea o vârstă fragedă, de numai 3 ani;

- acuzarea a considerat, că declarațiile făcute inițial de către martori, care au fost audiați în aceeași zi, adică 29.07.2013, precum și cele făcute de către Bunescu Sergiu la etapa de urmărire penală, ultimul fiind audiat în prezența apărătorului în calitate de bănuț și apoi în calitate de învinuit, urmau a fi luate în considerație și puse la baza sentinței, deoarece anume aceste declarații au fost făcute imediat după comiterea infracțiunii, când amintirile erau proaspete și evenimentele erau ținute minte așa cum au avut loc în realitate, și nu în versiunea apărută ulterior;

- a menționat, că în cadrul cercetării judecătorești, la solicitarea inculpatului a fost audiată în calitate de martor minora Melnic Victoria, declarațiile acesteia fiind puse în capul probelor pe care instanța și-a întemeiat hotărârea adoptată, iar declarațiile celorlalți martori maturi (Ursachi Olga, Ursachi Marin, Ursachi Oleg, Său Petru) nici nu au fost descrise și analizate de către instanță, făcându-se referință că ele sunt analogice cu cele depuse de către minora Melnic Victoria;

- a fost atrasă atenția și la faptul, că la 29.07.2013 Bunescu Sergiu a fost supus testării alcoolscopice și în aerul expirat de către acesta a fost depistată o concentrație de alcool în mărime de 0,49 mg/l, astfel fiind probat și faptul că el era în stare de ebrietate alcoolică în ziua respectivă;

- la stabilirea pedepsei, acuzatorul de stat a indicat, că este necesar de a ține cont de circumstanțe agravante care s-au stabilit, precum săvârșirea infracțiunii de către o persoană în stare de ebrietate, săvârșirea infracțiunii cu bună știință asupra unui minor, de către o persoană care anterior a fost condamnată în baza art. 201/1 alin.(1) Cod penal, considerând că reeducarea și reintegrarea socială a inculpatului ar putea fi atinsă doar prin aplicarea față de el a unei pedepse privative de libertate, prin izolarea lui temporară de societate.

La cele menționate supra, procurorul a notificat prevederile art. 24 din Constituție, art. 2 CEDO; Declarația Universală a Drepturilor omului, adoptată de Adunarea generală a ONU la Paris, 10 decembrie 1948, proclamă dreptul la viață, precizând la art.3 că „orice om are dreptul la viață...”; pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice, în art. 6, care promovează același principiu: „Dreptul la viață este inerent persoanei umane. Acest drept trebuie ocrotit prin lege. Nimănui nu i se poate lua viața în mod arbitrar”; art. 3 din Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, care proclamă principiul interesului superior al copilului, care reprezintă nucleul central, principiul dirigitor al Convenției cu

privire la drepturile copilului; Declarația Drepturilor Copilului, adoptată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite în 1959, care precizează că „Copilul se va bucura de ocrotire specială și i se vor oferi posibilități favorabile și înlesniri, prin lege și alte mijloace, care să-i îngăduie să se dezvolte fizic și moral, spiritual și social, în condiții de libertate și demnitate. Legiferarea acestor obiective va avea drept considerent suprem optima satisfacție a intereselor copilului”, precum și art. 18, ale aceleiași Convenții potrivit căruia părinții sau susținătorii legali sunt primii responsabili pentru creșterea și dezvoltarea copilului.

Astfel, procurorul a menționat, că dreptul la viață constituie o trăsătură comună tuturor sistemelor de drept, legile tuturor timpurilor apărând persoana, ființa umană și sancționând, prin aplicarea pedepselor severe acelor care atentează la viața și sănătatea persoanei.

3.2. Succesorul legal al părții vătămate Bunescu Alina a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care Bunescu Sergiu Iurie să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 149 alin.(1) Cod penal.

În susținerea solicitării sale a invocat următoarele motive:

- instanța de fond a emis o hotărâre ilegală, fiindcă nu a dat o apreciere corespunzătoare tuturor probelor administrate de organul de urmărire penală, care confirmă pe deplin vinovăția inculpatului Bunescu Sergiu de săvârșirea infracțiunii imputate, și anume, că în ziua de 29.07.2013 copiii ei, împreună cu Bunescu Sergiu se aflau în apă, și el pe o perioadă nedeterminată i-a lăsat fără supraveghere în apă, timp în care copilul lor Maxim s-a înecat;

- despre faptul, că copiii s-au aflat în acea zi în apă și anume în momentul când s-a produs incidentul, au vorbit toți martorii audiați în cadrul urmăririi penale, inclusiv și Bunescu S., care în trei audieri la data de 22.08.2013, 18.09.2013 - ca bănuț, și apoi în calitate de învinuit a declarat personal că copiii se aflau cu el în apa râului, după care el i-a lăsat în apă și a ieșit la mal;

- apelanta a menționat, că după incidentul respectiv a văzut personal la Bunescu S. fotografiile din data de 29.07.2013, în care copiii se aflau cu el în apa râului, astfel, dorind să o convingă că copiii se aflau permanent lângă el, și el nu este vinovat cu nimic, însă a indicat, că este convinsă de faptul, că la acel moment Bunescu S. spunea adevărul în declarațiile sale și nu percepea că fotografiile pe care le arăta, de fapt, demonstau că copiii erau în apă și astfel vinovăția lui, precum și faptul, că în declarațiile din instanță inculpatul a spus minciuni;

- nu cunoaște din ce considerente instanța de judecată a făcut concluzia, că copiii mai mult țineau cu tatăl lor, asta ar însemna că ei nu erau atașați față de mamă sau nu le purta de grijă, sau poate instanța de judecată s-a bazat pe declarațiile nănașilor Eni Ecaterina și Eni Vitalie, care au luat o poziție de partea lui Bunescu Sergiu.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2016 au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de procuror și succesorul legal al

părții vătămate Bunescu Alina, cu menținerea hotărârii atacate.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, corect concluzionând că inculpatul Bunescu Sergiu Iurie urmează a fi achitat de sub învinuirea imputată în baza art. 149 alin.(1) Cod penal, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii.

Instanța de apel a menționat, că în vederea respectării practicii judiciare a admis demersul procurorului, dispunând reluarea cercetării judecătorești și cercetarea suplimentară a probelor, astfel, fiind audiați inculpatul, succesorul legal al părții vătămate, martorii Ursachi Oleg, Ursachi Marin, Său Petru, Ursachi Olga și verificate suplimentar probele conținute în materialele cauzei, precum sunt:

- raportul Șefului adjunct al SUP Rîșcani, Galiț Eugen adresat Șefului SUP IP Rîșcani, Badrajan Victor privind constatarea infracțiunii depistate din 29.07.2013 (f. d. 8, vol. I);

- procesul-verbal de constatare a infracțiunii din 28.08.2013 (f. d. 12, vol. I);

- raport R-2 nr.2058 din 29.07.2013, precum că în râul Prut din satul Duruitoarea Nouă s-a înecat un minor (f. d. 13, vol. I);

- procesul-verbal de cercetare la fața locului din 29.07.2013 cu planșa fotografică (f. d. 14-24, vol. I);

- rezultatul testării „Drager” în privința tui Bunescu Sergiu din 29.07.2013 (f. d. 30, vol. I);

- fișa de solicitare a asistenței medicale din 29.07.2013 (f. d. 31, vol. I);

- raportul de constatare medico-legală nr.80 din 29.07.2013, prin care s-a concluzionat, că moartea cet. Bunescu Maxim, a.n.2010, a survenit în rezultatul asfixiei mecanice prin înec, ce se confirmă prin depistarea la examinarea medico-legală a cadavrului a semnelor morfologice specifice ale înecului (spumă perlată, densă în căile respiratorii, emfizem pulmonar hidro-aeric, peteșii subpleurale (petele Rasskazov-Lukomslid-Paltauf), cât și semnelor general asfixice (hemoragii în conjunctiva palpebrală, sânge fluid roș-închis în cavitățile cordului și în lumenul vaselor mari, venecongestia pronunțată și neuniformă a organelor interne). La examinarea medico-legală a cadavrului leziuni corporale nu s-au depistat (f. d. 33 - 35, vol. I);

- raportul de expertiză medico-legală nr.167d din 25.09.2013, în care este indicată concluzia potrivit raportul de constatare medico-legală Nr.80 din 29.07.2013 a minorului Bunescu Maxim, a.n.2010. În cazul dat timpul precis de aflare a cadavrului în apă se poate de concretiza pe cale de anchetă, însă după datele morfopatologice reiese, că corpul neînsuflețit s-a aflat un timp foarte scurt în apă (f. d. 39, vol. I);

- copiile din registrul de evidența a solicitărilor asistenței medicale urgente prespitalicesti (f. d. 44 - 47, vol. I);
- cerere de la Bunescu Alina din 24.09.2013, prin care roagă organele de poliție de a fi tras la răspundere penală Bunescu Sergiu, care la data de 29.07.2013, aflându-se pe teritoriul administrativ al satului Duruitoarea Nouă la râul Prut cu fiul lor minor Maxim, a.n.2010, care, din neglijența lui Bunescu Sergiu, a decedat (f. d. 48, vol. I);
- copia certificatului de deces pe numele Bunescu Maxim (f. d. 55, vol. I);
- ordonanța de protecție din 04.09.2013 în privința lui Bunescu Sergiu (f. d. 57 - 58, vol. I);
- decizia Colegiului penal al Curții de apel Bălți din 26.03.2014 în privința lui Bunescu Sergiu (f. d. 171 - 172. vol. I).

Astfel, instanța de apel a concluzionat, că motivele invocate de către apelanți sunt neîntemeiate din următoarele considerente.

Nici în instanța de apel, în urma cercetării probelor și efectuării analizei probelor prezentate, nu s-a confirmat vinovăția inculpatului Bunescu Sergiu în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 149 alin.(1) Cod penal cu semnele de calificare - lipsirea de viață din imprudență, deoarece din declarațiile martorilor audiați în instanța de fond, precum și audiați suplimentar în instanța de apel nu rezultă, că inculpatul a dat dovadă de indisciplină, neatenție și lipsă de precauție, ci dimpotrivă au declarat, că Bunescu Sergiu își iubea copiii, avea grijă de ei.

La fel, martorii au declarat, că de la scoaterea copilului din apă până la venirea ambulanței a întreprins acțiuni de resuscitare a copilului, iar când a venit ambulanța conform declarațiilor martorului Cecan Rodica i-a spus asistentei medicale să-i facă copilului o injecție de adrenalină pentru ca copilul să-și revină și a ajutat-o la efectuarea măsurilor de resuscitare a copilului.

Instanța de apel a relevat, că din circumstanțele cauzei s-a stabilit, că copiii nu se aflau în apă, dar se jucau pe malul râului cu alți copii, la acel moment nu exista careva pericol pentru viața copiilor, și respectiv, nu putea fi prevăzută situația de pericol pentru viața copilului Bunescu Maxim.

La fel, a menționat, că în cadrul cercetării judecătorești nu s-a stabilit, că inculpatul le-a permis copiilor săi minori să se scalde în apă, ba din contra s-a stabilit, că el le-a spus copiilor să-l aștepte până el se va dezbrăca, după ce împreună se vor scălda.

Totodată, instanța de apel a reținut, că prima instanță just a concluzionat, că acuzarea n-a prezentat probe ce ar indica la faptul, că inculpatul a luat cunoștință cu mesajul de avertizare „Scăldatul este interzis”, instalat la intrarea pe malul bazinului de acumulare „Coștești-Stînca”, din preajma teritoriului administrativ al satului Duruitoarea Nouă raionul Rîșcani, după cum este indicat în rechizitoriu.

În acest sens, instanța de apel a notificat faptul, că potrivit teoriei dreptului penal, nu există imprudență în cazul când făptuitorul, cu toată diligența de care ar fi dat dovadă, nu putea să prevadă, că acțiunea sau inacțiunea sa va avea ca

rezultat moartea unei persoane. Într-o asemenea situație, rezultatul fiind consecința unei împrejurări care nu putea fi prevăzută, fiind în prezența cazului fortuit (art. 20 Cod penal), care, excluzând vinovăția, face ca fapta să nu constituie infracțiune.

Instanța de apel a considerat corectă concluzia primei instanțe, că acțiunile inculpatului, care a preîntâmpinat copiii săi să nu intre în apă fără de el, însă unul dintre copii a mers în apă, nu au fost apreciate ca neglijență sau încredere exagerată din partea inculpatului, deoarece acesta nu putea prevedea, că copilul va merge la scăldat și ca urmare se va îneca. Inculpatul nu a dorit ca victima să se afle într-o situație periculoasă pentru viață și nu l-a lăsat fără ajutor.

Instanța de apel nu a reținut nici afirmația invocată de procuror în apel referitor la faptul, că potrivit materialelor cauzei, inculpatul în ziua respectivă se afla în stare de ebrietate, deoarece aceasta nu constituie o probă în confirmarea vinovăției, dar, în funcție de caracterul infracțiunii, poate fi sau nu considerată ca o circumstanță agravantă.

Totodată, instanța de apel a ținut să indice, că pentru victima care era de o vârstă fragedă și a fost lăsată pe malul râului, exista un pericol pentru viață, fiind lăsată în primejdie.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

– **procuror**, care, invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală - *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și instanța a admis o eroare gravă de fapt*, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea solicitării sale indică aceleași motive ca și în cererea de apel, considerând, că instanța de apel incorect a menținut hotărârea primei instanțe de achitare a lui Bunescu Sergiu de sub învinuirea imputată, deoarece nu a verificat sub toate aspectele, complet și obiectiv toate probele administrate în cauza dată, astfel, fiind ignorate prevederile art.100 alin.(4) și 101 Cod de procedură penală;

– **succesorul legal al părții vătămate Bunescu Alina**, invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct. 12) Cod de procedură penală – *faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită*, solicită casarea acesteia, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, indicând aceleași motive ca și în cererea de apel.

7. Inculpatul a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate de procuror și succesorul legal al părții vătămate, solicitând respingerea acestora, cu menținerea hotărârii atacate ca fiind legală și întemeiată.

8. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul lărgit consideră, că acestea urmează a fi admise, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să-l admită, să dispună

rejudicarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. Alin. (4) și (5) al aceleiași norme, prevede că în vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor, pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Conform cerințelor art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de drept, asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel, sunt: dacă fapta reținută ori imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, dacă probele au fost apreciate corect de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

În acest sens sunt relevante și prevederile punctului 22.2 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, cu modificările ulterioare, care stipulează că: „... în decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate în apel. Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului”.

Totodată, instanța de recurs menționează, că potrivit art. 93 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei, și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate,

coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, Colegiul lărgit, analizând decizia atacată, concluzionează, că contrar prevederilor indicate mai sus, instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe, examinând superficial cauza, deoarece nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate de către procuror și succesorul legal al părții vătămate Bunescu Alina, ci doar a preluat întocmai motivarea primei instanțe privind nevinovăția inculpatului Bunescu Sergiu de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 149 Cod penal, adică lipsirea de viață din imprudență a minorului Bunescu Maxim, în vârstă de 3 ani, din motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, totodată instanța de apel, indicând divergent în textul deciziei sale că „...pentru victima care era de o vîrstă fragedă și a fost lăsată pe malul rîului, exista un pericol pentru viață, fiind lăsată în primejdie” (f. d. 93, vol. II).

În această ordine de idei, Colegiul menționează că, lipsirea de viață din imprudență poate fi comisă prin acțiune sau inacțiune, care se exprimă în încălcarea unor reguli scrise sau nescrise de precauție, stabilite în societate.

Latura subiectivă a infracțiunii prevăzute la art.149 Cod penal se exprimă în vinovăție sub formă de imprudență. Imprudența se poate exprima în neglijență sau în încredere exagerată. Deși la calificarea faptei nu contează tipul imprudenței, stabilirea acestuia este necesară la individualizarea pedepsei. Or, încrederea exagerată denotă un grad mai ridicat de pericol social în comparație cu neglijența: în primul caz făptuitorul prevede posibilitatea producerii morții, sperând în mod ușuratic să o evite, pe când în cel de-al doilea caz făptuitorul nu prevede posibilitatea producerii morții în prezența obligației și a aptitudinii de a o prevedea.

Există încredere exagerată, când făptuitorul a prevăzut, că acțiunea sau inacțiunea sa poate avea ca rezultat moartea unei persoane, dar nu a dorit acest rezultat, nici nu l-a acceptat, socotind fără temei, în mod ușuratic, că acest rezultat nu se va produce. Pentru a exista încredere exagerată, făptuitorul trebuie să-și întemeieze aprecierea că rezultatul socialmente periculos nu se va produce pe anumite elemente concrete, obiective, pe care însă le evaluează în mod greșit, subestimând importanța acestora și supraestimându-și capacitatea de a face ca rezultatul să nu se producă. Încrederea exagerată poate presupune următoarele ipoteze: evaluarea superficială, neserioasă a consecințelor conduitei și a mijloacelor prin care urmările nedorite ar putea fi prevenite); temeritatea, adică încrederea exagerată, unită cu atitudinea de sfidare a riscurilor) etc.

Pentru a verifica temeinicia afirmațiilor făptuitorului, că el a lipsit de viață o persoană din neglijență, că a acționat fără intenție, aceste afirmații trebuie confruntate cu datele ce caracterizează: acțiunea (inacțiunea) în momentul infracțiunii; ambianța în care a fost săvârșită infracțiunea; relațiile făptuitorului cu victima; conduita făptuitorului după lipsirea victimei de viață etc.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul lărgit constată, că atât prima instanță, cât și cea de apel nu au dat apreciere declarațiilor inculpatului și martorilor date în cadrul urmăririi penale, deși acestea ulterior au fost modificate în instanțele de judecată.

Astfel, potrivit declarațiilor inculpatului Bunescu Sergiu date în calitate de bănuț din 18 septembrie 2013 acesta a relatat, că *„În jurul orelor 14⁰⁰, cu toții ne-am dus să ne scaldăm. Eu le fotografiam cu telefonul mobil pe Maxim și Artiom, care se scaldau lângă mine. În timp, ce eu m-am întors la locul nostru de odihnă să mă dezbrac și să las telefonul mobil, Maxim și Artiom au rămas în apă lângă mal. Peste câteva minute eu m-am întors cu privire la copii, și nu l-am găsit pe Maxim”* (f. d. 86, vol. I) și date în calitate de învinuit din 24 octombrie 2013 potrivit cărora *„În timpul mesei, eu i-am dezbrăcat pe copii mei și am mers la apă..., am intrat împreună cu ei în apă și îi fotografiam cu ajutorul telefonului mobil...”*

Eu am hotărât să mă dezbrac de haine și să las telefonul pe haine. Copiii mei au rămas împreună cu alți copii în apă” (f. d. 98, vol. I).

De asemenea Colegiul penal atrage atenția că potrivit declarațiilor martorilor din 29 iulie 2013: **Ursachi Marin** - *„La data de 29.07.2013 aproximativ pe la orele 14²⁰ am observat că copiii care au venit pe 28.07.2013 și copii care erau cu noi au intrat în apă să se scalde. Cu dinșii erau și maturi.”* (f. d. 63-64, vol. I); **Ursachi Olga** - *„La data de 29.07.2013 copiii au vrut să se scalde unde au intrat și noi în apă lângă mal. La un moment persoana care a venit cu microbuzul pe nume Sergiu a întrebat unde este Maxim fiul său, apoi a fugit pe mal să-l caute, iar soțul meu a intrat în apă, unde la o distanță de aproximativ 8-10 m l-a văzut pe copilul Maxim că era la fundul apei...”* (f. d. 65-66, vol. I); **Ursachi Oleg**, *„... eu am intrat în apă unde se jucau copiii și la o distanță de aproximativ de 8-10 m de la mal l-am observat că era la fundul apei.”* (f. d. 67-68, vol. I).

Însă în instanța de fond atât inculpatul, cât și martorii menționați supra au declarat că copiii se aflau pe mal, se jucau în nisip.

Colegiul lărgit conchide, că divergențe esențiale și neclaritățile în acest caz, urmau să fie elucidate de către instanțe, care urmau să verifice și să aprecieze declarațiile sub toate aspectele, complet și obiectiv, ceea ce n-a fost realizat de către instanțele de fond, astfel că la baza hotărârii de achitare au fost puse probe, care n-au fost apreciate din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

În aceste condiții Colegiul lărgit consideră, că sunt lipsite de temei și chiar absurde argumentele instanțelor de fond, expuse în hotărârile de achitare,

precum că: „... acuzarea n-a prezentat probe ce ar indica la faptul, că inculpatul a luat cunoștință cu mesajul de avertizare „Scăldatul este interzis”, instalat la intrarea pe malul bazinului de acumulare „Coștești-Stînca”, din preajma teritoriului administrativ al satului Duruitoarea Nouă raionul Rîșcani, după cum este indicat în rechizitoriu” și „Acțiunile inculpatului, care a preîntîmpinat copiii săi ca ei fără el să nu intre în apă, însă unul dintre copii a mers în apă, corect de către instanța de fond nu au fost apreciate ca neglijență sau încredere exagerată din partea inculpatului, ori acesta nu putea prevedea, că copilul va merge la scăldat și ca urmare se va îneca. Inculpatul nu a dorit ca victima să se afle într-o situație periculoasă pentru viață și nu la lăsat fără ajutor.”

Cu referire la aceste concluzii Colegiul lărgit menționează, că instanța de apel a lăsat fără atenție faptul, că procurorul a indicat în apelul său asupra unui șir de acte internaționale, care stabilesc, că drepturile și interesele legitime ale copiilor sunt apărate de către părinții lor, care poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor, precum și că părinții nu pot prejudicia sănătatea fizică și psihică a copilului.

De asemenea, tot cu referire la aceste concluzii ale instanțelor de fond, Colegiul lărgit ține să menționeze, că la momentul decesului minorul Bunescu Maxim avea doar 3 ani, fiind de o vârstă fragedă, de aceea instanțele, motivând hotărârea de achitare a inculpatului prin faptul, că copilul nu a fost atent și nu a dat ascultare indicațiilor tatălui său, n-au ținut cont de faptul că vârsta fragedă nu-i permitea copilului să înțeleagă, că se afla în condiții primejdioase pentru viața sa și anume din aceste considerente era de obligația inculpatului să aprecieze pericolul circumstanțelor, să supravegheze copilul în scopul evitării producerii consecințelor nedorite.

Astfel, Colegiul penal conchide, că instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat și verificat probele prezentate de către acuzare sub toate aspectele, nu le-a dat apreciere prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor și nu a motivat soluția adoptată, iar ținând cont de prevederile art. 394 alin.(3) Cod de procedură penală, instanța de apel de asemenea nu a făcut o analiză amplă a probelor prezentate de acuzare în cauză și astfel n-a soluționat fondul apelului.

Instanța de recurs subliniază faptul, că în concepția CEDO între garanțiile dreptului la un proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenție, se înscrie și obligația tribunalelor de a-și motiva deciziile lor. Cu referire la această chestiune Curtea a statuat, că acest drept obligă tribunalele să-și motiveze hotărârile lor, iar absența de motivare a unei decizii judiciare poate indica asupra încălcării dreptului la un proces echitabil, mai ales atunci când decizia nemotivată este susceptibilă de a fi atacată pe fond la o instanță superioară.

Din considerentele menționate, Colegiul lărgit conchide, că soluția adoptată de către instanța de apel este contrară prevederilor legale, astfel, instanța de apel, judecând cauza dată, a comis eroarea de drept prevăzută în art. 427 alin.(1)

pct. 6) Cod de procedură penală, eroare ce nu poate fi corectată de către instanța de recurs, deci există temeiul de casare a soluției adoptate de către instanța de apel.

Ținând cont de circumstanțe expuse supra, Colegiul lărgit consideră necesar de a casa total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2016, cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în strictă conformitate cu prevederile legale.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care stabilește procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe în modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legale asupra motivelor indicate în apelurile declarate de procuror și succesorul legal al părții vătămate Bunescu Alina, să cerceteze, să verifice și să aprecieze profund probele administrate pe parcursul procesului penal în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, pronunțând o hotărâre legală și întemeiată.

9. În conformitate cu art. 434, art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul lărgit,

DECIDE:

Se admit recursurile ordinare declarate de procurorul în procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Prisacari Lilia și de succesorul legal al părții vătămate Umanschi (Bunescu) Alina, se casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 18 mai 2016, în cauza penală în privința lui **Bunescu Sergiu Iurie** și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Pronunțată integral la data de **29 decembrie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Nicolaev Ghenadie

Judecător

Timofti Vladimir

Judecător

Moraru Petru